

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

31 март 1993 година*

По съединени дела C-89/85

- 1) **A. Ahlström Osakeyhtiö**, Хелзинки,
- 2) **United Paper Mills Ltd, Valkeakoski**, правопреемник на Jutseno-Pulp Osakeyhtiö, Joutseno,
- 3) **Kaukas Oy, Lappeenranta**, правопреемник на Oy Kaukas AB, Lappeenranta,
- 4) **Oy Metsä-Botnia AB, Espoo**, правопреемник на Kemi Oy, Kemi,
- 5) **Oy Metsä-Botnia AB, Espoo**,
- 6) **Metsä-Serla Oy**, Хелзинки, правопреемник на Metsaliiton Teollisuus Oy, Espoo,
- 7) **Veitsiluoto Oy, Kemi**, правопреемник на Oulu Oy, Oulu,
- 8) **Wisaforest Oy AB, Pietarsaari**, правопреемник на Oy Wilh. Schauman AB, Хелзинки,
- 9) **Sunila Osakeyhtio, Sunila**,
- 10) **Veitsiluoto Oy, Kemi**,
- 11) **Finncell**, Хелзинки,
- 12) **Enso-Gutzeit Oy**, Хелзинки,

всички предприятия по финландското право, за които се явява г-н А. von Winterfeld, адвокатска колегия, Кьолн, със седалище Люксембург, в кантората на адв. E. Arendt 8-10, rue Mathias Hardt,

ишци

срещу

---

* Език на производство то: английски, немски.

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н А. McClellan и г-н G. zur Hausen правни съветници и г-н Р. J. Куурер, член на Правната служба, в качеството на представители, подпомагани от адв. S. Voese от Belmont European Community Law Office в Брюксел, със седалище в Люксембург, в кантората на г-н Roberto Hauder, представител на правната служба, Centre Wagner, Kirchberg1

ответник

По дело C-104/85,

Bowater Incorporated, Darien, Connecticut, САЩ, за което се явява г-н D. Vaughan и г-н D. F. Hall, Solicitor, of Linklaters & Paines, Лондон, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н А. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н Р. J. Куурер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Hauder, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

По дело C-114/85,

The Pulp, Paper and Paperboard Export Association of the United States, Bethlehem, Пенсилвания, САЩ, която се състои от следните предприятия от САЩ:

- 1) **The Chesapeake Corporation**, West Point, Virginia,
- 2) **Crown Zellerbach Corporation**, San Francisco, California,
- 3) **Federal Paper Board Company Inc.**, Montvale, New Jersey,
- 4) **Georgia-Pacific Corporation**, Atlanta, Georgia,
- 5) **Scott Paper Company**, Delaware County, Pennsylvania, и
- 6) **Weyerhaeuser Company**, Tacoma, Washington,

за които се явява г-н М. Waelbroeck и А. Vandecasteele, от адвокатска колегия Брюксел със седалище в Люксембург в кантората на г-н Е. Arendt, 8-10 Rue Mathias Hardt,

ищци

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н А. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н Р. J. Кууер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeg, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

встъпила страна,

По дело C-116/85,

St Anne-Nackawic Pulp and Paper Company Limited, Nackawic, New Brunswick, Канада, за което се явява г-н D. Voillemot, от адвокатска колегия Париж, със седалище в Люксембург в кантората на г-н J. Loesch, 8 Rue Zithe,

ищец

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н А. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н Р. J. Кууер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeg, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник

По дело C-117/85,

International Pulp Sales Company, New York, за която се явява г-н I. Van Bael и г-н J. F. Bellis от адвокатска колегия Брюксел, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н A. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н P. J. Кууер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeg, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник

По дело C-125/85,

Westar Timber Limited, Канада, за което се явява г-н C. Stanbrook QC и от г-н M. Siragusa от адвокатска колегия Рим, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец,

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н A. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н P. J. Кууер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeg, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

встъпила страна,

По дело C-126/85

Weldwood of Canada Limited, Канада, за което се явява г-н Christopher Prout и Alice Robinson, Barristers и от г-н J. M. Cochran, от Wilkie Farr и Gallagher, Париж, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,
ищец

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н A. McClellan, правен съветник, и от г-н K. Banks и г-н P. J. Куурер, членове на правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudey, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

встъпила страна,

По дело C-127/85,

MacMillan Bloedel Limited, Канада, за което се явява г-н C. Stanbrook QC и от г-н P. Sambuc и д-р D. Schroeder, Rechtsanwalte, Кьолн, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н A. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н P. J. Куурер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudey, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

встъпила страна,

По дело C-128/85

Canadian Forest Products Limited, Канада, за което се явява г-н C. Stanbrook QC и от г-н M. Siragusa,

от адвокатска колегия Рим, със седалище в Люксембург в кантората на адв. „Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец,

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н A. McClellan, правен съветник, от B. Clarke-Smith и г-н P. J. Kuiper, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeg, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

встъпила страна,

По дело C-129/85

Fletcher Challenge Canada Limited, Канада, за което се явява г-н C. Stanbrook QC, със седалище в Люксембург в кантората на адв. Elvinger & Hoss, 15 Côte d'Eich,

ищец,

срещу

Комисията на европейските общности, за която се явява г-н А. McClellan, правен съветник, от В. Clarke-Smith и г-н Р. J. Кууер, член на Правната служба, в качеството на представители, и от г-н N. Forwood QC, със седалище в Люксембург в офиса на г-н Roberto Haudeг, представител на правната служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ответник,

подпомагана от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за които се явява г-н Timothy Pratt, Principal Assistant Treasury Solicitor, и от г-ца Lucinda Hudson, от правната служба на Treasury Solicitor's Department, в качеството на представители, подпомагани от професор Rosalyn Higgins QC, със седалище в Люксембург в британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

с предмет иск за обявяване на нищожността на Решение на Комисията от 19 декември 1984 г., постановено по процедура по член 85 от Договора за ЕИО (IV/29.725 – дървесен пулп) (ОВ1985 г. L 85, стр. 1),

Съдът (пети състав),

в състав: г-н G. C. Rodriguez Iglesias, председател на състав, г-н M. Zuleeg, г-н R. Joliet, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н F. Grevisse, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-н H. A. Riihl, главен администратор,

като взе предвид доклада на съдията-докладчик по делото,

след като изслуша становището на генералния адвокат на съдебното заседание на 7 юли 1992 г.

постанови настоящото

Решение

I. Увод

1. С отделни искиове, заведени в Секретариата на Съда на ЕО, в периода между 4 и 30 април 1985, A. Ahlström Osakeyhtiö, United Paper Mills Ltd, правопреемник на Joutseno-Pulp Osakeyhtiö, Kaukas Oy, правопреемник на Oy Kaukas AB, Oy Metsä-Botnia AB, правопреемник на Kemi Oy Oy Metsä-Botnia AB, Metsä-Serla Oy, правопреемник на Metsäliiton Teollisuus Oy, Veitsiluoto Oy, Kemi, правопреемник на Oulu Oy, Wisaforest Oy AB, правопреемник на Oy Wilh. Schauman AB, Sunilä Osakeyhtiö, Veitsiluoto Oy, Finncell и Enso-Gutzeit Oy, (наричани по-нататък „финландските ищци“), производителят от САЩ Bowater Incorporated (наричан по-нататък „Bowater“), американските предприятия Chesapeake Corporation, Crown Zellerbach Corporation, Federal Paper Board Company Inc., Georgia-Pacific Corporation, Scott Paper Company and Weyerhaeuser Company (наричани по-нататък „членовете на КЕА“), канадското дружество St Anne-Nackawic Pulp and Paper Company Ltd, (наричана по-нататък „St Anne“), американското дружество Pulp Sales Company, (наричана по-нататък „IPS“), канадското дружество Westar Timber Ltd, (наричана по-нататък „Westar“), канадското дружество Welwood of Canada Ltd (наричана по-нататък „Welwood“), канадското дружество MacMillan Bloedel Ltd, (наричана по-нататък „MacMillan“), канадското дружество Canadian Forest Products Ltd, (наричана по-нататък „Canfor“) и British Columbia Forest Products Ltd, сега Fletcher Challenge Canada Limited (наричано по-нататък „British Columbia“) са завели дела по член 173, параграф 2 от Договора за ЕИО за обявяване на нищожността на Решение на Комисията 85/202/ЕИО от 19 декември 1984 г., постановено по процедура по член 85 от Договора за ЕИО (IV/29.725 – дървесен пулп) (ОВ L 85, стр. 1) за нищожно.

2. С Определение от 16 декември 1987 г., Съдът е решил да съедини десетте дела за целите на процедурата и постановяването на съдебно решение.

3. В оспорваното решение, Комисията е установила, че четиридесет производители на дървесен пулп и три от техните сдружения са нарушили член 85, параграф 1 от Договора като са постигнали единодушие относно цените. Определени са били глоби в размер от 50 000 до 500 000 ECU на тридесет и шест от четиридесетте адресата на решението.

A. Продуктът

4. Продуктът, който е довел до постигнатото единодушие е избелен сулфатен дървесен пулп, който се получава при химичната обработка на целулозата и се използва за производство на висококачествена хартия.

5. Избелен сулфатен дървесен пулп се произвежда както от мек дървен материал, така и от твърда дървесина. Тъй като мекия дървен материал има по-дълги и по-здрави влакна, дървесен пулп от мек дървен материал е с по-добро качество. В рамките на тези две категории, дървесният пулп се подразделя и на две други подгрупи: дървесен пулп, произведен от дърво от северните държави, който расте сравнително бавно и дървесен пулп,

произведен от дърво от южните държави. Това подразделяне е довело до четири ценови нива, които съответстват, в намаляваща стойността поредност, на: северен мек дървен материал, южен мек дървен материал, северна твърда дървесина и южна твърда дървесина.

6. Хартията се произвежда от смес от дървесен пулп, чийто състав се определя от категорията и характеристиките, които производителят желае тя да има, както и от оборудването, с което той разполага. В рамките на всяка една продуктова категория, дървесния пулп е широко заменяем, но след като веднъж е определена сместа, производителят се въздържа да я променя, тъй като е необходимо да прави промени в оборудването и да прави отнемащи време и средства проби.

7. От гледна точка на производителя, цената на дървесен пулп е 50 % до 75 % от цената на хартията.

Б. Производителите

8. Към момента, са съществували повече от петдесет предприятия, които са продавали дървесен пулп в Общността. По-голямата част са били от Канада, Съединени американски щати, Швеция и Финландия. Продажбите са се извършвали чрез филиали, представителства и клонове, учредени в Общността. Често един и същ представител е представлявал няколко производителя.

9. Всички финландски предприятия са били членове на Finncell, с изключение на Enso-Gutzeit, което се е оттеглило на 31 декември 1979 г. Целта на Finncell, който е основан с презумпция за консултация 1918 г. е да продава както на местния пазар, така и в чужбина, от свое име и за своя сметка дървесен пулп, произведена от неговите членове. За тази цел, то определя цените и разпределя поръчките между членовете си.

10. Ишците от САЩ, с изключение на Bowater, са били членове на американската Pulp, Paper and Paperboard Export Association от САЩ, която преди това се е наричала Kraft Export Association (наричана по-нататък „КЕА“). КЕА е била създадена с Webb Pomerene Act от 10 април 1918 г., съгласно който, дружествата на САЩ могат, без да нарушават антитръстовото законодателство на САЩ, да учредяват сдружения за съвместни промоции на техния износ. Законът дава възможност на производителите, *inter alia*, да обменят информация за продажбите на техните продукти в чужбина и да се договарят за цени за износ. IPS се е оттеглило от КЕА на 13 март 1979 г.

11. По-голямата част от производителите произвеждат хартия или оформят групи за производство на хартия и съответно обработват значителна част от дървесен пулп, който те произвеждат. Независимо от това, обаче, оспорваното решение е съсредоточено изключително върху продажбата на

дървесен пулп, и по-специално – дървесен пулп, предлаган за продажба на европейския пазар от упоменатите по-горе производители.

В. Потребителите и търговските практики

12. По време на въпросният период, един производител като цяло е имал около петдесет потребителя в Общността, с изключение на Finncell, който е имал 290.

13. Производителите на дървесен пулп обичайно са сключвали дългосрочни договори за доставка с техните потребители, които са имали срок на действие до пет години. Съгласно тези договори, производителят е гарантирал на потребителите си възможността да закупуват веднъж на тримесечие минимални количества дървесен пулп на цена, която не превишава обявената от него в началото на тримесечието цена. Потребителят е бил свободен да купува повече или по-малко от количеството, запазено за него и е можел да преговаря за намаления на обявената цена.

14. „Тримесечните оферти” са били добре установена търговска практика на европейския пазар на дървесен пулп. При тази система, няколко седмици, а понякога и няколко дни преди началото на всяко тримесечие, производителите са обявявали на потребителите и представителите си цената, обикновено в долари, които те искат да получат през съответното тримесечие за всеки вид дървесен пулп. Цените са варирали съответно в зависимост от това дали дървесния пулп е трябвало да бъде доставен до пристанищата на северозападна Европа (Зона 1) или до Средиземноморските пристанища (Зона 2). Цените обикновено са били публикувани в търговската преса.

15. Крайните цени за потребителите (наричани по-нататък „цените, на сделките”) биха могли да бъдат или същите като обявените цени или по-ниски, когато на купувачите се предлагат различни видове отстъпки в зависимост от плащането.

Г. Административната процедура

16. През 1977, след като е извършила разследване по член 14 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г., първият регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора за ЕИО (ОВ 1962 г., 13, стр. 204, наричан по-нататък „Регламент № 17”), Комисията е заявила, че е установила наличието на редица ограничителни практики и споразумения в индустрията на дървесен пулп, които не са били нотифицирани по членове 4 и 5 от този регламент.

17. След приключването на тези разследвания, Комисията е решила по своя инициатива да заведе дело по член 3, параграф 1 от Регламент № 17 срещу петдесет и седем производителя на дървесен пулп или техни сдружения в САЩ, Канада, Финландия, Норвегия, Швеция, Обединеното кралство, Испания и Португалия. Съответно, на 4 септември 1981 г., Комисията е изпратила на тези производители становище с твърденията си. Според писмото, което придружава този документ, се твърди, че производителите са прилагали фиксирани цени чрез съгласувани практики, чрез решения на сдружения, общи организации, чрез споразумения за условия на продажба и обмяна на информация.

18. Комисията е изслушала страните през март и април 1982 г.

19. Тъй като отговорите на становището с твърденията на Комисията сочат, че цените на сделките са били различни от обявените, през септември 1982 г. Комисията е изисквала, на основание правомощията си по член 11 от Регламент № 17, съответните страни да представят доказателства за това. В отговор на Комисията са били изпратени над 100 000 фактури и разписки.

Д. Решението

20. На 19 декември 1984 г. Комисията е приела оспорваното решение. Както бе изложено по-рано, това решение е адресирано до четиридесет и три от адресатите на становището с твърденията на Комисията. Шест от адресатите на решението са с регистрирани офиси в Канада, единадесет – в САЩ, дванадесет – във Финландия, единадесет – в Швеция, един в Норвегия, един в Португалия и един в Испания. Само на шест от тези адресати са били наложени глоби в размер от 50 000 до 500 000 ЕСУ. Норвежките, португалските и испанските адресати, както и един от шведските, два финландски и един от САЩ не са били глобени.

21. Член 1 от решението, който разглежда различните нарушения на член 85, параграф 1 от Договора, съдържа пет параграфа.

22. Според член 1, параграф 1, всички финландски ищци, с изключение на Finncell, ищците от САЩ, с изключение на Chesapeake Corporation и Scott Paper Company, и канадските ищци са се съгласували, както е направил един от техните конкуренти от САЩ и някои от техните шведски и норвежки конкуренти, „за цените на избелен сулфатен дървесен пулп, обявен за доставка в Европейската икономическа общност” по време на целия или на част от периода от 1975 г.-1981 г.

23. Според член 1, параграф 2, всички финландски ищци, с изключение на Finncell, ищците от САЩ и канадските ищци, с изключение на St Anne са участвали с някои от техните конкуренти от САЩ и Швеция, в концентрация за

актуалните цени на транспорта, които се определят в Общността, най-малко по отношение на потребителите от Белгия, Франция, Федерална република Германия, Нидерландия и Великобритания по време на целия или на част от периода от 1975 г., 1976 г. и 1979 - 1981 г.

24. Съгласно член 1, параграф 3, всички ищци от САЩ, които са били членове на КЕА са се съгласували за обявените и актуални цени на транспорт за доставка на дървесен пулп и са обменяли конкретни данни относно цени за тези доставки. По отношение на КЕА е било установено, че е препоръчвала цени за тези доставки. Независимо от това, обаче за тези нарушения не е била наложена глоба.

25. Според член 1, параграф 4, Finncell и канадският производител St Anne са си обменили, в рамките на Fides с редица други шведски, норвежки, испански и португалски производители конкретни данни относно цените на доставките на твърда дървесина за Европейската икономическа общност от 1973 г. до 1977. От мотивите на решението става ясно, че решението, че Fides е швейцарско тръстово дружество, което оперира изследователския и информационен център на европейската индустрия за дървесен пулп и хартия. В рамките на Fides има по-малка група, първоначално наречена „mini-Fides club”, а сега „Bristol Club”. Въпросната обмяна на информация се е осъществила или в рамките на Fides или в рамките на „Bristol Club”.

26. В член 1, параграф 5 Комисията установява, че канадските ищци Canfor, Mac-Millan, St Anne и Westar, както и един производител от САЩ, един производител от Норвегия и редица шведски производители, са прилагали в договорите за продажба на дървесен пулп с потребителите от Европейската икономическа общност, клаузи, които забраняват износа или препродажбата на дървесен пулп, закупена от последните.

27. Една гаранция, която всички ищци, с изключение на St Anne, Bowater и IPS са дали на Комисията е приложено към решението. В тази гаранция, съответните страни St Anne задължават да цитират и да фактурират най-малко 50 % от техните продажби за Общността във валутата на купувача, да прекратят обявяването на цените си на тримесечие, а да ги поддържат „до следващо обявяване”, да обявяват техните цени само на тези лица, които са уточнени в гаранцията, да прекратят концентрацията в рамките на КЕА и Fides и да не налагат забрани за износ и препродаване на купувачите.

28. В иска си, ищците са изискали от Съда на ЕО да отмени решението на Комисията изцяло или частично, или ако не – да намали размера на глобите, които са им наложени. В допълнение, някои от ищците са изискали Съдът да отмени упоменатата по-горе гаранция изцяло или частично или да ги освободи от нея.

29. Накрая, по същото време, по което са завели това дело, канадските ищци от British Columbia, Canfor, MacMillan, Welwood and Westar и ищите от САЩ, които са били членове на КЕА, са направили до Съда на ЕО искане на основание член 91 от Процедурния правилник, да задължи Комисията да се въздържа от използване в това производство документите, които са били предоставени от предприятията след като те са били изслушани, както и всички анализи на тези документи, които Комисията може да е направила по отношение на цените на сделките. С Определение от 10 юли 1985 г., Съдът е решил да се произнесе по този процесуален въпрос в окончателното си решение по иска.

Е. Производството пред Съда на ЕО

30. В своето първо Решение от 27 септември 1988 г. (по съединени дела 89, 104, 114, 116, 117 и 125 до 129/85, Recueil. стр. 5193), Съдът е отхвърлил твърдението, свързано с неправилна оценка на териториалния обхват на член 85 от Договора и несъвместимостта на решението на Комисията с международното публично право, както и твърдението относно изключителното приложение на нормите на конкуренцията по отношение на свободната търговия между Общността и Финландия. Съдът също е обявил решението на Комисията за нищожно в частта му, която се отнася до Paperboard Export Association от САЩ.

31. С Определение от 25 ноември 1988 г. Съдът е решил да получи експертен доклад за сходството в цените. Експертите, ангажирани в написването на доклада са били назначени с Определение от 16 март 1989 г. На тях им е била възложена задача да определят дали документите, които са използвани от Комисията за изработване на таблици 6 и 7, приложени към решението обосновават заключението за съответствие на обявените цени и транспортните цени. По отношение на транспортните цени, Съдът е поискал експертите да се произнесат за разликата между документите, събрани в течение на разследването и тези, които са били получени след становището с твърденията. Докладът на експертите с отговорите на тези въпроси е бил предоставен на Съда на ЕО на 10 април 1990 г.

32. С Определение от 25 октомври 1990 г., Съдът е решил да възложи втори експертен доклад. На експертите, които са били назначени със същото определение, което се потвърждава с Определение от 14 март 1991 г., е било възложено да опишат и анализират характеристиките на пазара по време на периода, до който се отнася решението и да заявят дали, като се имат предвид тези обстоятелства, естественото функциониране на пазара води до диференцирана структура на цените или до уеднаквена структура на цените. Накрая, на експертите е било възложено да се произнесат дали характеристиките и функционирането на пазара по време на периода, до който се отнася решението, са се променили в сравнение с неговите характеристики и функциониране преди този период и след постановяване на решението и дали годините 1977 г. и 1978 г. се различават от останалия период от 1975 г. до 1981 г. Експертите са представили доклада си на 11 април 1991 г.

33. Реферирането към доклада от заседанието се прави с оглед да се отчетат напълно фактите по делото, процедурата и твърденията и аргументите на страните, които са споменати или обсъдени по-нататък единствено доколкото това е необходимо с оглед мотивирането на Съда на ЕО.

34. Тъй като частта от решението, отнасяща се до общо съгласуване на цените на сделките, което се обсъжда в член 1, параграф 2 от оперативната част, е оспорена на процесуални основания, е необходимо тя да бъде разгледана първа. След това Съдът ще разгледа нарушението, свързано със съгласуването на обявените цени, нарушението, свързано със съгласуването в рамките на КЕА, нарушението, свързано с обмяната на информация в рамките на Fides и накрая – нарушението, свързано с включването в договорите с общи условия за продажба на клаузи, забраняващи износи или препродажба.

II. Нарушение, свързано с общото съгласуване на цените на сделките

A. Оспорваното твърдение

35. Както бе упоменато по-горе, член 1, параграф 2 от оспорваното решение установява, че определени канадски, американски, финландски и шведски производители са съгласували цените на сделките за избелен сулфатен дървесен пулп.

36. Това твърдение не уточнява между кого се е осъществило такова съгласуване, нито за кои тримесечия. В отговор на искането от Съда на ЕО за повече подробности по този въпрос, Комисията е отговорила, че всичките подробности се съдържат в таблица 7, приложена към решението, която препраща към цените, които се определят от всеки един от производителите за всеки вид дървесен пулп за всяко тримесечие.

37. Според Комисията, когато един производител е определил една и съща цена като друг производител за даден период, в даден район и по време до определено тримесечие, това по принцип трябва да се счита като съгласуване с другия производител. От тук следва, че таблица 7 дава възможност да се определят различните видове съгласуване, което се е осъществило или между всички адресати на решението или между адресатите, които се намират в една и съща държава или континент или между други адресати (вж. параграф 81 от Решението). Тази таблица е била предоставена на съответните страни, като е било отбелязано единствено тяхното име.

B. Правните твърдения на ищците

38. Канадските ищци, с изключение на St Anne, ищците от САЩ и финландските ищци са поискали отмяна на член 1, параграф 2. Различните твърдения, на които те се опират, попадат в три основни групи. Те твърдят, първо, че е нарушено правото им на защита. Второ, сходството в цените на сделките, на който разчита Комисията при установяването на съгласуваност, не съществува. Накрая, дори и да е било налице такова съответствие, той не се дължи на съгласуване, а на нормалното функциониране на пазара.

39. Според ищците, правото на защита е било нарушено по три линии. Преди всичко, оплакването от концентрация на цените на сделките не се съдържа в становището с твърденията, което е изпратено до ищците. Второ, част от решението се основава на документи, които са били събрани от Комисията впоследствие след становището с твърденията, и по отношение на които ищците не са имали възможност да изразят становищата си. Трето, Комисията е следвало да организира съвместно заседание със засегнатите производители, каквото правомощие тя има съгласно член 9, параграф 3 от Регламент № 99/63/ЕИО на Комисията от 25 юли 1963 г. за заседанията, предвидено по член 19, параграф 1 и параграф 2 от Регламент № 17 (ОВ 1963 г., 127, стр. 1963, 127, стр. 2268, наричан по-нататък „Регламент № 99“).

В. Нарушението, което се отнася до съгласуване на цените на сделките не се съдържа в становището с твърденията

40. Ищците твърдят, че първо становището с твърденията се отнася единствено към съгласуване на обявените цени. Като е включила в своето решение второ нарушение, което се отнася до съгласуване на транспортните цени, Комисията не се е съобразила с член 19, параграф 1 от Регламент № 17 и член 4 от Регламент № 99, който изисква от нея в окончателното решение да оперира само с твърдения, по отношение на които съответните предприятия са имали възможност да изразят становище.

41. Комисията, от друга страна, счита, че становището с възраженията се отнася както до съгласуването на транспортните цени, така и до съгласуването на обявените цени. В това отношение, тя се отнася до различни части от този документ и до писмените отговори, предоставени от производителите по време на заседанието. От тези отговори става ясно, според Комисията, че съответните страни са разбрали становището с възраженията, които се отнасят до двата вида съгласуване.

42. Като се има предвид тези аргументи е необходимо да се установи дали в този случай становището с възраженията е, макар и накратко, достатъчно ясно, за да даде възможност на засегнатите страни да се запознаят надлежно с поведението, от което се оплаква Комисията. Единствено при това условие становището с възраженията би могло да постигне функцията си съгласно нормите на Общността, като предоставя на предприятията цялата необходима информация, за да има даде възможност да се защитят по надлежния начин преди Комисията да приеме окончателно решение (вж., по този въпрос дело

от 15 юли, 1970 г., Boehringer Mannheim/Commission, 45/69, Recueil, стр. 769; от 14 юли 1972 г., Geigy/Commission, 52/69, Recueil, стр. 787; от 16 декември 1975 г., Suiker Unie e.a./Commission, 40/73 от 48/73, 50/73, 54/73 от 56/73, 111/73, 113/73 и 114/73, Recueil стр. 1663; от 14 февруари 1978 г., United Brands/Commission, 27/76, Recueil стр. 207; от 13 февруари 1979, Hoffmann-La Roche/Commission, 85/76, Recueil стр. 461).

43. В този случай, становището с възраженията се разделя на две основни части, озаглавени „Фактите” и другата – „Приложимост на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО”, и не съдържа оперативна част. От гледна точка на липсата на оперативна част, следва да се направи препращане към втората част от становището с възраженията, за да се оцени поведението на производителите, по отношение на което се прави възражение.

44. Внимателният прочит на частта, озаглавена „Приложимост на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО”, разкрива, че само една част би могла да бъде тълкувана като отнасяща се по специално към цените на сделките. В точка 66, се определя, че „северноамериканските производители са определили до 1978 г. т.е. за три години и половина, същата цена както скандинавските производители, с изключение на първата половина на 1977 г., когато те са предоставили отстъпки и са увеличили пазарния си дял”. Другите части, за които споменава Комисията се отнасят в единия случай към „фиксиране на цените .... преследвано, освен по друг начин, и чрез система за обявяване на цени” и в друг – към „цените” по принцип, без последващо квалифициране.

45. Така, както е написано становището с твърденията на Комисията, не може да се приеме, че отговаря на изискването за яснота, което бе упоменато по-горе.

46. Комисията не може да твърди по отношение на това заключение, че няма изрично отнасяне към нарушението, свързано с цените на сделките в становището с твърденията, тъй като по време на разследването, което го предхожда, Комисията е поискала от предприятията представителни фактури и тези фактури са доказали, че обявените цени и цените на сделките съвпадат.

47. Следва да се отбележи, че в решението двете нарушения не съвпадат.

48. Преди всичко, някои производители като Chesapeake Corporation са били наказани за участие в съгласуване на цени на сделките, а не за обявени цени, докато други производители като St Anne са в обратното положение.

49. Второ, налице са различия по отношение на периодите на нарушения: нарушението, свързано със съгласуване на цените на сделките не се отнася до периода от 1977 г. до 1978 г., който от друга страна се отнася до жалбата,

свързан с обявяване на цените. В това отношение, е от голямо значение това, че докато становището с твърденията на Комисията се придружава от една таблица, озаглавена „Ценови тенденции, които се основават на цените, обявени и потвърдени от производителите” и обхваща целия период от 1974 г. до 1980 г., решението е придружено от три отделни таблици, едната – за обявените цени (таблица 6), която възпроизвежда съдържанието на таблицата, приложена към становището с твърденията на Комисията, а другите две – за цените на сделките, озаглавени „Редовни цени на сделки” (таблица 7) и „Отклонения от редовните цени на сделките в таблица 7” (таблица 8). Таблица 7 не обхваща периода от 1977 г. и 1978 г.

50. Тъй като в решението двете нарушения имат свои характеристики, които са свързани с фактори, които са определящи, по отношение на участниците в консултацията или периодът, в който е извършено нарушението, те е следвало да бъдат формулирани отчетливо още в становището с твърденията на Комисията. Това е било още повече необходимо в този случай, тъй като двете нарушения са довели до налагане на различни глоби.

51. Обратно на твърдението на Комисията, отговорите на становището с твърденията на Комисията, не са такива, че да доказват, че ищите са разбрали становището с твърденията като обхващащо нарушението, свързано с цените на сделките. Различните части, към които се отнася в отговора и подкрепа на това твърдение, могат да се тълкуват по два начина. Доколкото, по време на административното заседание или в писмените становища на производителите се правят няколко отнасяния към цените на сделките, цената може да е била да се докаже, че след като тези цени са различни, съгласуваността на обявените цени не е имала никакво отражение върху пазара и съответно, че условията по член 85, параграф 1 не са налице, по-скоро, отколкото да доказват, че те не са се съгласували по цените на сделките обратно на това, което е било очевидно от становището с твърденията на Комисията.

52. От упоменатото по-горе следва, че жалбата по отношение на съгласуваност на цените на сделките не е била ясно определена в становището с твърденията на Комисията и поради това – на ищите не е била дадена възможност да се защитят ефективно по време на административната процедура.

53. Следователно, без да е необходимо да се обсъждат другите твърдения, член 1, параграф 2 от оспорваното решение, което се отнася до съгласуването на цените на сделките, следва да бъде отменен.

54. Съответно, възражението че Съдът следва да изключи от процедурата определени документи, които се отнасят до това нарушение, трябва да се счита за лишено от всякакво основание.

III. Нарушение, свързано с общото съгласуване на обявени цени

55. Финландските, американските и канадските ищци са поискали отмяна на член 1, параграф 1 от Решението, според което те и други шведски, американски и норвежки производители, са се споразумели за „цени за избелен сулфатен дървесен пулп, обявени за доставка в Европейската икономическа общност” по време на целия или част от периода от 1975 г. до 1981г.

56. С писма от 6 март и 2 май 1990 г., Съдът е изискал от Комисията да изясни член 1, параграф 1.

57. В своя първи въпрос, Съдът е направил запитване дали системата на тримесечно обявяване на цените, поставена под въпрос от страна на Комисията следва да се счита като съставляващ, сам по себе си, нарушение на Договора или дали тази система е просто доказателство за съгласуване на обявени цени, което се е осъществило в по-ранен етап. От отговорите на Комисията не бе възможно да се избере между тези две тълкувания, поради което и двете следва да бъдат разгледани.

58. Тъй като член 1, параграф 1 не уточнява нито страните, между които се е осъществило нарушението, нито тримесечията, Съдът, в своя втори въпрос е поискал от Комисията да му предостави тези данни. В отговора си, Комисията е заявила, че всичките данни, с които тя разполага се съдържат в таблица 6, приложена към решението. Тази таблица, озаглавена „Обявени цени” уточнява за всяко тримесечие от процесния период цените, обявени от различните производители и датата на обявяването им. Както обясни Комисията, всички производители, които според данните в тази таблица са обявили една и съща цена за дадено тримесечие, трябва да се счита, че са били ангажирани в съгласуване през този период.

А. Системата на тримесечно обявяване на цените съставлява, сама по себе си нарушение на член 85 от Договора

59. Според първата хипотеза на Комисията, системата на тримесечното обявяване на цените, сама по себе си е нарушение на член 85 от Договора.

60. Първо, Комисията счита, че тази система е въведена умишлено от производителите на дървесен пулп, за да им даде възможност да се установят цените на техните конкуренти през следващите тримесечия. Разкриването на цени на трети страни, особено на пресата и на представители, които работят за няколко производителя, преди тяхното прилагане в началото на новото тримесечие, дава на другите производители достатъчно време да обявят собствените си, координиращи нови цени преди това тримесечие и да ги прилагат от началото на това тримесечие.

61. Второ, Комисията счита, че прилагането на този механизъм е довел до изкуствена прозрачност на пазара, като е дало възможност на производителите да получат бърза и точна картина на цените, обявени от техните конкуренти.

62. При решаването на този въпрос, следва да се вземе предвид, че член 85, параграф 1 от Договора забранява всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които може да засегнат търговията между държавите-членки и които имат за свой предмет или последица предотвратяването, ограничението или нарушението на конкуренцията в общия пазар.

63. Съгласно решението на Съда на ЕО по делото *Suiker Unie/Commission* (упоменато по-горе в параграфи 26 и 173), съгласуваната практика се отнася към форма на координация между предприятия, при която, без да е стигнала до сключване на същинско споразумение, съзнателно се заменя риска от конкуренцията със сътрудничество между тях. В същото съдебно решение Съдът е добавил, че критерият за координация и сътрудничество, който дава основание да бъде дефинирано това понятие, трябва да се разбира като се има предвид концепцията, заложена в разпоредбите на Договора, която се отнася до конкуренцията, а именно – че всеки икономически оператор трябва да си определя независимо политиката, която той възнамерява да следва в общия пазар.

64. В този случай е налице съобщение, което възниква от обявяването на цените на потребителите. Това, само по себе си е пазарно поведение, което не намалява несигурността на всяко предприятие по отношение на бъдещото поведение на конкурентите му. В момента, в който всяко предприятие се ангажира с такова поведение, то не може да бъде сигурно за бъдещото поведение на останалите.

65. Съответно, системата с тримесечно обявяване на цените на пазара на дървесен пулп не може да бъде считана за съставляваща, сама по себе си, нарушение на член 85, параграф 1 от Договора

В. Нарушение, което произтича от съгласуването на обявените цени

66. Във втората хипотеза, Комисията счита, че системата за обявяване на цени съставлява доказателство за съгласуване на един по-ранен стадии. В точка 82 от своето решение, Комисията заявява, че като доказателство за такова съгласуване, тя се позовава на паралелното поведение на производителите на дървесен пулп в периода от 1975 г. до 1981 г. и на различни видове директна и косвена обмяна на информация.

67. От точки 82 и 107 - 110 от Решението следва, че паралелното поведение се свежда по същество до системата за тримесечно обявяване на цените, в едновременно, или почти едновременно обявяване и до факта, че обявените цени са били идентични. От различните телекси и документи, реферирани в параграфи 61 и последващи, от решението става също ясно, че са се осъществили срещи и контакти между определени производители с цел обмяна на информация за техните съответни цени.

1. Телексите, посочени в параграфи 61 и последващи на решението

68. В своите въпроси от 6 март и 2 май 1990 г., Съдът е изискал от Комисията да уточни какви точно изводи си е направила тя от телексите и документите, посочени в параграфи 61 и последващи от нейното решение, а именно – да посочи кой телекс или документ доказва, че се е осъществило съгласуване между кои производители и в кой период. В отговор на този въпрос, Комисията е заявила, че тези документи просто потвърждават доказателството, което се основава на паралелно поведение и че съответно – те са релевантни не само по отношение на предприятията и за периода, специално посочен в тях, но също така и по отношение на всички предприятия и за целия период на паралелното поведение.

69. Като се има предвид този отговор, тези документи следва да се изключат от обсъждане. След като идентичността на лицата, които участват в съгласуването е едно от условията за наличие на нарушение, не е възможно да разчита на доказателство за такова нарушение на документи, чиято доказателствена стойност в това отношение Комисията не е в състояние да уточни.

2. Останалите доказателства, приведени от Комисията

70. Тъй като Комисията не разполага с документи, които директно да доказват наличието на практика на съгласуване между съответните производители, е необходимо да се установи дали системата за тримесечно обявяване на цени, едновременно или почти едновременно обявяване на цени и сходството в ценовите обяви, така както са установени в периода от 1975 г. до 1981 са стабилно, точно и последователно доказателство за предишно съгласуване.

71. При определянето на доказателствената стойност на тези различни фактори, трябва да се отбележи, че паралелното поведение не може да бъде считано като доказателство за съгласуване, освен ако съгласуването не е единственото убедително обяснение за такова поведение. Необходимо е да се вземе предвид, че член 85 от Договора забранява всички форми на тайни споразумения, които нарушават конкуренцията, но не отнема правото на икономическите оператори да се приспособяват интелигентно към съществуващото или предполагаемо поведение на техните конкуренти (вж. дело *Suiker Unie/Commission*, упоменатото по-горе в точка 174).

72. Съответно, в този случай е необходимо да се установи дали сходното поведение, за което твърди Комисията не може, с оглед характера на продуктите, размера и броя на предприятията и обема на съответния пазар, да бъде обяснено по друг начин, освен като съгласуване.

а) Системата за обявяване на цени

73. Както бе упоменато по-горе, Комисията счита системата с тримесечните обявления на цените за доказателство за съгласуване на един по-ранен стадий.

74. В техните доклади от друга страна, ищите поддържат, че системата е съобразена с определени търговски изисквания на пазара на дървесен пулп.

75. С Определения от 25 октомври 1990 г. и 14 март 1991 г., Съдът е изискал от два експерта да разгледат характеристиките на пазара на избелен сулфатен дървесен пулп по време на периода, до който се отнася оспорваното решение. Техният доклад съдържа следните наблюдения.

76. Експертите считат първо, че процесната система за обявяване трябва да бъде разглеждана в контекста на дългосрочните отношения, които съществуват между производители и техните потребители и които са резултат както от метода на производство на дървесен пулп, така и от цикличния характер на пазара. От гледна точка на факта, че всеки тип хартия е резултат от определена смес от дървесен пулп със свои собствени характеристики и че е трудно да се променя сместа, между производителите на дървесен пулп и производителите на хартия е създадено взаимоотношение, основано на тясно сътрудничество. Такъв вид взаимоотношения са още по-близки, защото те имат предимството да защитават двете страни срещу несигурностите на цикличния характер на пазара: те гарантират сигурност на доставката за купувачите и същевременно – сигурност на търсенето на производителите.

77. Експертите посочват, че в контекста на тези дългосрочни взаимоотношения, след Втората световна война, купувачите са поискали въвеждането на системата с обявленията. Тъй като дървесния пулп представлява 50 % до 75 % от разхода за хартия, тези купувачи са искали да знаят колкото се може по-рано цените, които те ще трябва вероятно да заплатят, за да изчислят собствените си разходи и да определят цените на собствените си продукти. Независимо от това, обаче тези купувачи не са искали да бъдат обвързвани от високи фиксирани цени в случай, че пазарът намали своите граници и обявяваната цена е била разглеждана като продажна цена, под която цената на сделката винаги би могла да бъде предварително договорена.

78. Обяснението, дадено за използването на тримесечния цикъл е, че той е резултат от компромис между желанието на производителите на хартия да имат степен на определеност на цената на дървесен пулп и желанието на производителите да не пропуснат нито една възможност за печалба в случай на засилване на пазара.

79. Според експертите, доларът на САЩ е бил въведен на пазара от северноамериканските производители през 60-те години. Това развитие е било приветствано като цяло от купувачите, които са го считали като средство за гарантиране, че те не трябва да плащат по-висока цена от своите конкуренти.

б) Едновременно или почти едновременно обявяване

80. В точка 107 от своето решение, Комисията твърди, че непосредствената последователност или дори едновременното обявяване на цените не би било възможно без непрекъснат поток от информация между съответните предприятия.

81. Според ищите едновременното или почти едновременното обявяване, дори ако бъде доказано, трябва да бъде считано като директен резултат от висока степен на прозрачност на пазара. Такава прозрачност, която е далеч от това да е принудителна, може да се обясни с изключително добре развитата мрежа от връзки, които от гледна точка на характера и структурата на пазара, са били установени между различните търговци.

82. Експертите са потвърдили този анализ в техния доклад и по време на последвалото съдебно заседание.

83. Първо, те посочват, че даден купувач е бил винаги в контакт с няколко производителя на дървесен пулп. Една от причините за това е била свързана с процеса на производство на хартия, а друга – това, че с цел да избегнат свръх обвързване с един конкретен производител, купувачите на дървесен пулп предпазливо са разнообразявали техните източници на доставка. С оглед постигане на най-ниската възможна цена, те са имали навика, особено когато цените са падали, да разкриват на техните доставки цените, обявени от техните конкуренти.

84. Второ, следва да се отбележи, че по-голямата част от дървесен пулп е била продадена на сравнително малък брой големи производители на хартия. Тези малко на брой купувачи са поддържали близки връзки едни с други и са обменяли информации за промените на цените, които са им били известни.

85. Трето, редица производители, които са произвеждали хартия, са закупували дървесен пулп от други производители и по този начин са били информирани на време както за повишаването, така и за намаляването на цените, както и за цените на техните конкуренти. Тази информация е била също така достъпна и на производители, които сами по себе си не са произвеждали хартия, а с били свързани с групи, които са произвеждали хартия.

86. Четвърто, тази висока степен на прозрачност на пазара на дървесен пулп, резултат от връзките между търговци или групи от търговци е била наложена по-нататък от наличието на представители от Общността, които са работели за няколко производителя и от наличието на много активна преса по отношение на търговията.

87. Във връзка с предишната точка, следва да се отбележи, че по-голямата част от ищците отричат да са информирали търговската преса за техните цени, а няколкото производителя, които признаха, че са направили това, отбелязват, че такова информиране е било случайно и че се е правело по искане на самата преса.

88. Накрая, необходимо е да се добави използването на бързи средства за информиране, като телефон и телекс и това, че честото допитване на производителите на хартия до много добре информирани търговци – купувачи означава, че независимо от многото етапи – производител, посредник, купувач, посредник, производител, информацията за нивото на обявяваните цени на пазара на дървесен пулп се разпространява за дни, ако не и за часове.

в) Сходство в обявените цени

89. Сходството при обявяването на цените, на която Комисията се основава като доказателство за съгласуване се описва в точка 22 от нейното решение. В тази точка Комисията, като се позовава на таблица 6, приложена към решението, установява, че цените, обявени от канадски и американски производители са били едни и същи през първото тримесечие на 1975 г. до третото тримесечие на 1977 г. и от първото тримесечие на 1978 г. до третото тримесечие на 1981 г., че цените, обявени от шведските и финландските производители са били едни и същи от първото тримесечие на 1975 до второто тримесечие на 1977 г. и от третото тримесечие на 1978 до третото тримесечие на 1981 г. и накрая, че цените на всички производители са били едни и същи от първото тримесечие на 1976 г. до второто тримесечие на 1977 г. и от третото тримесечие на 1979 г. до третото тримесечие на 1981 г.

90. Според Комисията, единственото обяснение за тази сходност на цените е връзката между производителите. Тази връзка основно се базира на следните съображения.

91. На първо място, общата цена, която се определя от производителите по време на процесния период, не може да бъде считана като средна цена, т.е. като цена, която е резултат от естественото функциониране на законите на търсенето и предлагането. Комисията подчертава, че не е имало изследване на пазара „чрез изпитания и грешки”, което се доказва от стабилността на цените, определени между първото тримесечие на 1975 г. и четвъртото тримесечие на 1976 г., и че факта, че по принцип при мекия дървен материал от третото тримесечие на 1979 г. до второто тримесечие на 1980 г., първата високо определена цена е била следвана от останалите производители.

92. Аргументът относно „ценовото лидерство” също не може да се възприеме – сходството на обявените цени и цените на сделките не може да се обясни с наличието на пазарен лидер, чиито цени са били приети от неговите конкуренти. Редът, по който обявите са били направени се е променял всяко тримесечие и нито един производител не е имал достатъчно силна позиция, за да действа като лидер.

93. Второ, Комисията твърди, че след като икономическите условия варират от един производител до друг или от една група производители до друга – те следва да определят различни цени. Производителите на дървесен пулп с ниски разходи е следвало да намалят цените си, за да увеличат пазарния си дял във вреда на техните най-малко ефикасни конкуренти. Според Комисията, тези разграничения, свързани с разходите за производство и транспорт, връзката между тези разходи (определени в национални валути: канадски долар, шведска крона или финландска марка) и продажните цени (определени в американски долари), размера на поръчките, вариациите на търсенето на дървесен пулп в различните държави, които внасят, относителната значимост на европейския пазар, който е бил по-голям за скандинавските производители, отколкото за производителите от САЩ и Канада, и коефициентите на производствен капацитет, като цяло са били по-високи в САЩ и Канада, отколкото в Швеция и Финландия.

94. Що се отнася за размера на поръчките, Комисията твърди, че след като продажбата на големи количества е дала възможност на производителите да намалят значително разходите си, ценовите статистики следва да сочат значителни разлики в цените при купувачите на големи количества и купувачите на малки количества. На практика тези разлики са били не повече от 3 %.

95. Трето, Комисията твърди, че през 1976 г., 1977 г. и 1981 г., обявените цени за дървесен пулп са били определени на изкуствено високо ниво, което се различава значително от това, което би могло да се очаква при обичайни конкурентни условия. Например, немислимо е, без съгласуване, една непроменена цена от 415 долара, да е била обявена за северния мек дървен материал през първата четвъртина на 1975 г., и третото тримесечие на 1977 г., и по-специално през второто и третото тримесечия на 1977 г., обявената цена

е надхвърлила 100 долара на тавана на цената, която е реално постижима на пазара. Твърдението, че цените са били ненормално високи се поддържа от факта, че през 1977 г. и 1982 г. спадът на цените е бил особено рязък.

96. Накрая, Комисията се позовава на предоставяне на отстъпки от поверителен характер и на промени в пазарните дялове.

97. Що се отнася до предоставянето на отстъпки от поверителен характер, следва да се отбележи, че има противоречие между решението и това, което е било заявено впоследствие. В точка 112 от своето решение, Комисията се позовава на изключването на тайна конкуренция, но след това заявява, в пледоариите си, че ако отстъпките са били тайни, то е било, защото те са нарушавали конкуренцията и поради това е следвало да бъдат скрити от останалите производители.

98. Що се отнася до измененията на пазарните дялове, установени между 1975 г. и 1981 г., Комисията счита, че не обосновават заключението, че не е имало съгласуване. Тези изменения са били значително по-малки през периода между 1975 г. и 1976 г. и между 1980 г. и 1981 г., отколкото измененията между 1978 г. и 1979 г. и между 1979 г. и 1980 г.

99. Ищците оспорват твърдението, че сходността на цените може да се обясни със съгласуването.

100. При възлагането на втория експертен доклад, Съдът е възложил на експертите задачата да определят дали, по тяхно мнение, естественото функциониране на пазара на дървесен пулп би довело до диференцирана ценова структура или до уеднаквена ценова структура.

101. От доклада на експертите, както и от последвалите устни дискусии е очевидно, че експертите считат, че обичайното функциониране на пазара е по-приемливото обяснение за уеднаквяването на цените, отколкото съгласуването. Основният аргумент на техния анализ може да се обобщи както следва:

i) Описание на пазара

102. Експертите описват пазара като група от олигополи-олигопсони, които се състоят от определени производители и определени купувачи, като на всеки от тях съответства определен вид дървесен пулп. Тази пазарна структура е резултат като цяло от метода на производство на дървесен пулп: тъй като хартията е резултат от характеристиките на сместа от дървесен пулп, всеки производител на хартия може да оперира само с ограничен брой производители на дървесен пулп и обратно – всеки производител на дървесен

пулп може да доставя само на ограничен брой потребители. В рамките на така определените групи, сътрудничеството е било задълбочено допълнително от това, че то е предлагало както на купувачите, така и на продавачите на дървесен пулп сигурност спрямо несигурността на пазара.

103. Тази организация на пазара, във връзка с неговото високо ниво на прозрачност в краткосрочен план води до ситуация, при която цените реагират бавно. Производителите знаят, че ако те увеличат техните цени, техните конкуренти несъмнено ще се въздържат от това да ги последват и така ще загубят своите клиенти. По същия начин, те биха се въздържали да намалят своите цени, като знаят, че ако направят това, останалите производители биха последвали такова действие, като предполагат, че те имат допълнителен производствен капацитет. Такова намаление на цените би било по-малко желано, тъй като то би било възпиращо за сектора като цяло – след като общото търсене на дървесен пулп е негъвкаво, загубата на приход от намаляването на цените не може да бъде преодоляно от печалбите от увеличените продажби и би било налице намаляване на общата печалба на производителите.

104. В дългосрочен план възможността за купувачите да се пренастроят, чрез известни инвестиции, към други видове дървесен пулп и наличието на заместими продукти като бразилски дървесен пулп или дървесен пулп от рециклирана хартия, водят до смекчаване на олигополистичните тенденции на пазара. Това обяснява защо, за период от седем години, измененията в цените са били сравнително съдържани.

105. Накрая, прозрачността на пазара може да е причина за определено общо увеличение на цените в краткосрочен план: когато търсенето превишава предлагането, производителите, които са наясно, какъвто е случаят на пазара на дървесен пулп, че нивото на техните конкуренти е по ниско, че техния производствен капацитет е висок – те няма да се страхуват да увеличат своите цени. В този случай ще има сериозна вероятност те да бъдат последвани от техните конкуренти.

ii) Пазарни тенденции от 1975 г. до 1981 г.

106. Различните механизми, упоменати по-горе предлагат обяснение за някои от последователните етапи в промяната на цените, считана от Комисията като „необичайна”, особено стабилността на цените, наблюдавана през периода от 1975 г. до 1976 г., срива на пазара през 1977 г. и скорошното падане на цените в края на 1981 г.

Периодът от 1975 г. до 1976 г.

107. През 1974 г. търсенето на дървесен пулп е било много силно. Тъй като производственият капацитет е бил много висок, а нивото на запаси – изключително ниско, увеличеното търсене е довело до увеличаване на цените.

108. През 1975 г. и 1976 г. обстоятелствата се променят – налице е увеличение на запасите и общо намаляване на производствения капацитет. Независимо от тези промени, нито един производител не е взел инициативата да намали цените си, като знае, че ако направи това, неговите конкуренти биха го последвали. Обратното – ако реши да увеличи цените си, би останал изолиран на пазара и би изгубил някои, ако не – всички свои клиенти.

109. Според експертите, олигополистичните характеристики на пазара и неговата висока степен на прозрачност не са единствените фактори, отговорни за стабилността на цените, която се наблюдава през периода от 1975 г. до 1977 г. Друго обяснение са по-специално обстоятелствата, които са преобладаващи в този момент.

110. Първо, следва да се отбележи, че през 1979 г. световното търсене на хартия се е възстановило, което е довело до оптимистични прогнози. В допълнение, процентът на инфлация е бил висок, истинската стойност на цените е паднала и лихвите са били ниски. Освен това, шведските производители са били готови за данъчни отстъпки за доставката на стоки, свързани със стойността на запасите. Накрая, северноамериканските производители са имали перспектива в САЩ, който в този момент е бил динамичен и са оперирали в граници близо до капацитета си.

- 1977 г.

111. Свивът на цените през 1977 г. е бил резултат от сериозното увеличаване на доставката и стандартното търсене, с което се характеризира този период. Шведското правителство е сложило край на схемата за субсидии на запасите, като по този начин е генерирало значително увеличение на доставките във време, когато нивата на запасите в останалите държави-производителки са били сравнително високи. Производителите установяват, че очакваният растеж на търсенето не се е осъществил и че, съответно, увеличаването на цените е малко вероятно. При тези обстоятелства, ако едно предприятие реши да намали цените си, то би могло да бъде сигурно, че неговите конкуренти биха го последвали, при условие, обаче, че те имат резервен производствен капацитет.

Периодът от 1978 г. до 1981 г.

112. От четвъртото тримесечие на 1978 г. търсенето се увеличава и превишава предлагането. Съответно, прозрачността на пазара води до бързо уравнивяване на цените. Предприятията, които са имали информация, че

техните конкуренти не разполагат с допълнителен производствен капацитет, са били в състояние да увеличат своите цени без страх от това да останат изолирани и така – да загубят дял от пазара.

113. Този период на увеличение на цените е бил последван от период на стабилност от средата на 1980 г. до края на 1981 г. Тази стабилност се е дължала на факта, че нивата на запаси са били ниски, производствения капацитет – висок, а търсенето – което се влияе от появата на нови видове дървесен пулп на пазара, е било статично.

114. През четвъртото тримесечие на 1981 г. пазарът отново е влязъл в рецесия в резултат от погълнатите запаси, намаляване на производствения капацитет и намаляване на световното търсене на хартия. Липсата на специални фактори, които да преобладават през периода 1975 - 1977 г., а именно – по-високо ниво на инфлация и наличие в Швеция на схема за субсидиране на запасите, водят до по-бърз спад на цените.

iii) Редица фактори, установени на пазара са несъвместими с обяснението, че е било налице съгласуване.

115. Експертите анализират структурата на пазара и ценовите тенденции през въпросния период и поддържат, че редица фактори или механизми, които са характерни за този пазар, са били несъвместими с обяснението за съгласуваност. Тези фактори са наличието на действителни или потенциални външни оператори, които не принадлежат на групата от предприятия, за която се твърди, че се е договаряла, променящите се пазарни дялове, липсата на производствени квоти и заключението, че производителите не са се възползвали от разликите в цените на различните държави вносителки, що се отнася до гъвкавостта на търсенето.

116. Що се отнася до първия пункт, следва да се отбележи, че в точка 137 от своето решение, Комисията е оценила производството на външните на пазара оператори на 40 % от общата консумация на дървесен пулп в Общността. От гледна точка на размера на този пазарен дял, би било трудно за един картел да оперира единствено само между предприятията, които са извършили нарушение, като се ангажира в съгласуване.

117. Контра аргументът на Комисията е, че тя се е въздържала да заведе дело срещу тези други производители, защото счита, че те са действали като последователи през въпросния период.

118. Този аргумент не може да бъде възприет. Той е напълно несъвместим с мотивите на Комисията във връзка с таблица 6 при идентифициране на производителите, които са участвали в съгласуването. Ако, в това отношение, както вече бе упоменато по-горе в точка 58, единствено факта на обявяване на

една и съща цена от друг производител през един и същ период от време, наистина съставлява достатъчно доказателство за съгласуване, делото за нарушение по член 85, следва да бъде ясно продължено и спрямо тези външни за пазара оператори, за които Комисията счита, като използва понятието „последовател”, че са обявили същата цена, както и производителите, санкционирани по член 1, параграф 1 от оперативната част на решението.

119. По отношение на втория фактор, експертите считат, като вземат предвид таблица 2, приложена към решението, че е било налице изместване на пазарните дялове между 1975 г. и 1981 г. Такива промени разкриват наличието на конкуренция между производители и липсата на квоти.

120. Накрая, що се отнася до липсата на разлика в цените между различните държави-членки, експертите считат, че е грешно да се твърди, както твърди Комисията в параграфи 136 до 140 от Решението, че производителите на дървесен пулп е следвало да използват разликите в гъвкавостта на цените в различните държави-членки. Според експертите, за да направят това, предприятията е следвало да бъдат в позиция, която да позволява да разделят пазара, което би могло да бъде възможно единствено, ако е имало ефективен картел, който да обхваща всички съществуващи и потенциални доставчици и който да е бил в състояние да гарантира съответствие с бариерите за препродажба и трансфер между държавите-членки. При тези обстоятелства, еднаквите цени, са аргумент в обратната посока – който не съответства на обяснението, което се базира на обичайното функциониране на пазара.

iv) Специални критики от експертите на обяснението на Комисията

121. Експертите критикуват обяснението на Комисията по редица пунктове. Тези критики се отнасят до влиянието на цените на транспортните разходи, размера на поръчките и по принцип – разликите в разходите и предоставянето на тайни отстъпки.

122. На първо място, в отговор на твърдението на Комисията, че цените следва да варират според дестинацията, експертите считат, че дестинацията на дървесен пулп дали от атлантическите пристанища или от балтийските пристанища, е имала минимално отражение върху транспортните разходи. Най-много тя е можела да доведе до разлика в разходите от 10 долара на тон. Обратно на това, което твърди Комисията, тази разлика е твърде малка, че да засегне цените в рамките на всяка от двете зони.

123. Второ, експертите обясняват защо, по тяхно мнение, големи поръчки от дървесен пулп не са довели до рязко увеличение на цените. Такива поръчки не дават възможност за значително спестяване на разходи поради различни причини: първо, дървесен пулп обикновено е стандартен продукт, който се доставя от анонимни складове; второ – производителите имат навик да

складират в големи пристанища за получаване; накрая – поради това, че използват голям диапазон от дървесен пулп, производителите на хартия предпочитат, когато правят поръчки за големи количества, да получават дървесен пулп на няколко пратки. Накрая, икономията на мащаба, която се асоциира с големите поръчки, се ограничава от допълнителните и административните разходи.

124. Трето, експертите считат, че дори ако е налице действителна икономия на мащаба, разликите в разходите на различните производители, до които тя води, не засягат цените, а печалбата на предприятията.

125. Накрая, ако отстъпките, които са предоставени, са били тайна, това е било по различни причини, които са били извън контрола на производителите на дървесен пулп: като се започне от това, че в някои държави като Франция, отстъпките, които не са оправдани от гледна точка на спестяване на разходи, са незаконни; на о място – тъй като отстъпките по принцип се свързват с годишен тонаж, те не могат да бъдат изчислявани до края на финансовата година. Накрая, купувачите са тези, които искат отстъпките да са поверителни, отчасти за да гарантират предварително постигането на по-добри цени са техните потребители, и отчасти – за да предотвратят търсене на намаление от страна на купувачите на хартия.

3. Заключение

126. След този анализ следва да се направи заключението, че в този случай съгласуването не е единственото приемливо обяснение за паралелното поведение. Като се започне от това, че системата за обявяване на цени може да се счита като съставляваща рационален отговор на факта, че пазарът на дървесен пулп е дългосрочен пазар и се стигне до нуждата на купувачите и продавачите да ограничат търговските рискове. Освен това, сходството на данните на обявените цени може да се счита като директен резултат от високата степен на прозрачност на пазара, което не следва да се определя като изкуствено. Накрая, паралелизмът на цените и ценовите тенденции може да бъдат удовлетворително обяснени от олигополистичните тенденции на пазара и от специалните обстоятелства, които преобладават в определени периоди. Съответно, паралелното поведение, доказано от Комисията не съставлява доказателство за съгласуваност.

127. При липсата на надлежни, прецизни и консистентни доказателства, следва да се приеме, че Комисията не е доказала съгласуваност по отношение на обявените цени. Поради това, член 1, параграф 1 от оспорваното решение следва да бъде отменен.

IV. Съгласуваност в рамките на КЕА

128. Ищците от САЩ с изключение на Bowater са поискали отмяна на член 1, параграф 3 от оперативната част от решението, в която се твърди, че членовете на КЕА са се съгласували по отношение на обявените цени и по отношение на цените на сделките за доставка на Общността и че са обменяли индивидуални данни относно тези цени и че КЕА е препоръчала цени за въпросните доставки.

129. С Решение от 27 септември 1988 г., упоменато по-горе, тази разпоредба е била обявена за нищожна по отношение на КЕА.

А. Съгласуваност по отношение на обявените цени и обмяна на информация за цените на сделките

130. Що се отнася до съгласуваността по отношение на обявените цени и обмяната на информация за цените на сделките, следва да се отнася, преди всичко към член II А от „Policy Statement of Pulp Group”. Според тази разпоредба, членовете на групата се събират периодично, за да определят единодушно цени за продажба на дървесен пулп, известни като „препоръчани от КЕА цени” и се съгласяват да обявят тези цени на техните клиенти. Ако, впоследствие, членовете на дружество та се отклонят от тези цени, което те са свободни да направят, от тях се изисква да уведомят за това предварително управителят на групата, за да се обсъдят подходящите действия.

131. След като производителите се срещат периодично, за да се споразумеят по „препоръчаните от КЕА цени”, е ясно, че производителите, които са част от КЕА съгласуват, в рамките на дружество та, обявяваните цени на дървесен пулп. По същия начин, следва да се отбележи, че като са се ангажирали, да уведомят в аванс за всяка цена, която се отклонява от тази, която е определена по общо споразумение, те са създали система за обмяна на информация за тяхното бъдещо поведение, която е била такава, че да ограничи конкуренцията.

132. Това е очевидно и възражението на ищците, че в практиката „препоръчаните от КЕА цени”, фиксирани от групата не винаги са били следвани от нейните членове. Този аргумент включва признанието, че най-малкото през една част от времето, ищците са обявявали препоръчаните от КЕА цени и поради това – са се съгласували по тези цени.

Б. Съгласуваност по отношение на цените на сделките

133. В член 1, параграф 3 от своето Решение, Комисията също така е установила, че ищците, които са членове на КЕА са се съгласували по цените на сделките в рамките на тези дружества.

134. Независимо от това, че член 1, параграф 3 не предоставя доказателства в това отношение, това нарушение следва да се счита извършено през периода между 1975 г. и 1976 г. В параграфи 120 и 121 от Решението, Комисията заявява, че препоръчаните от КЕА цени са били спазени „най-малко през 1975 г. и 1976 г.“, докато през „1977 г. и 1978 г.“, може да е имало разлика между препоръчаната цена и определената цена”. В отговор на извода, направен от някои от ищците по отношение на тези обвинения, че становището на Комисията е било, че цените, препоръчани от КЕА не са били спазени през 1979 г., 1980 г. и 1981 г., Комисията е отговорила, че ако „тя е трябвало да ограничи заключенията си само до 1975 г. и 1976 г.“ това е било, защото „тя не притежава необходимата информация по отношение на препоръчаните от КЕА цени през годините от 1979 г. до 1981 г.“. От тези твърдения става ясно, че периода на нарушението следва да бъде ограничен до 1975 г. и 1976 г.

135. При произнасяне по това нарушение следва да се вземе предвид, че съгласно практиката на Съда на ЕО (вж. дело Hoffmann-La Roche, упоменато по-горе), за да е спазено правото на защита, на съответните предприятия следва да се предостави възможността, преди Комисията да приеме решение, да изразят становище по твърденията срещу тях и по документите, въз основа на които се базират тези твърдения.

136. С Определения от 25 ноември 1988 г. и 16 март 1989 г. Комисията е назначила двама експерта, които да се произнесат по-специално по това дали събраните от Комисията документи по време на нейното разследване и съответно – преди становището с твърденията на Комисията, обосновават заключението, направено от Комисията, че определените цени от страна на производителите са били същите, като тези, които те са обявили.

137. От доклада на експертите, представен на Съда на ЕО на 10 април 1990 г. е очевидно, че по времето, в което становището с твърденията на Комисията е било изготвено, Комисията не е имала на разположение достатъчно фактури, за да обоснове твърдението, че членовете на КЕА са извършили нарушение, като са се съгласували по отношение на цените на сделките. Приложение 15-1 към този доклад ясно разкрива, че в случая на трите члена на дружествата – Chesapeake Corporation, Mead Corporation и Scott Paper-Комисията не е имала фактури изобщо, докато в случая на Crown Zellerbach и IPS, тя е имала съответно само три и четири фактури. Освен това, в случая на IPS, тези документи са свързани с 1977 г. до 1978 г., които не попадат в нарушението.

138. От това следва, че при доказването на нарушението, свързано с цените на сделките, Комисията се е основавала преди всичко на документи, събрани след като е било изготвено становището с твърденията ѝ. Тъй като членовете на КЕА не са имали възможност да изложат становищата си по тези документи, член 1, параграф 3 от оспорваното решение трябва да бъде отменен поради незачитането на правото на защита, доколкото това съставлява нарушение.

В. Последници за търговията между държавите-членки

139. Съгласно член 85 от Договора, антиконкурентно поведение може да не бъде наказано от Комисията, освен ако то не засяга и търговията между държавите-членки.

140. В параграфи 136 и последващи, от решението си, Комисията твърди, че такъв е настоящият случай. Общото ниво на цените, което е резултат от въпросните практики е затруднило търговията, която в противен случай би се увеличила поради различията в търсенето, обменните курсове и транспортните разходи. Такава търговия би могла да се осъществи от независими посредници и производители на хартия, които препродават техните излишъци от дървесен пулп на по динамичен пазар на друга държава-членка.

141. Ищите, членове на КЕА са оспорили това твърдение с три основни възражения. На първо място, техните дейности са били ограничени до износ за Общността и не са засягали търговията между държавите-членки. След това – на практика почти не съществува търговия между държавите-членки с този продукт: няколкото фабрики за дървесен пулп в Общността използват на практиката цялото си производство в техните собствени фабрики за хартия. Освен това, като се имат предвид разходите за съхранение, производителите на хартия купуват дървесен пулп по принцип само за своя собствена консумация. Накрая, ищите считат, че техният пазарен дял е твърде малък, за да има съществено влияние върху търговията между държавите-членки.

142. Първото възражение на първите два аргумента е, че както Съдът вече е постановил (вж. Решение от 30 януари 1985 г., *BNIC*, 123/83, *Recueil*, стр. 391), всяко споразумение, чийто предмет или последици са ограничаване на конкуренцията чрез фиксиране на цени за един междинен продукт, е в състояние да засегне вътрешната търговия в Общността, дори ако няма търговия с този междинен продукт между държавите-членки, когато продуктът е суровина за друг продукт, който се продава на друго място в Общността. В този случай следва да се отбележи, че дървесен пулп възлиза на 50 % до 75 % от разходите за хартия и съответно – няма съмнение, че съгласуването, което се е осъществило по отношение на цените на дървесен пулп е засегнало търговията с хартия между държавите-членки.

143. По същия начин, третият аргумент, изтъкнат от членовете на КЕА, който се основава на техния малък пазарен дял, следва да бъде отхвърлен. В това отношение, следва да се има предвид, че както Съдът постанови по редица дела (вж., например Решението от 7 юни 1983 г., *Musique Diffusion Française/Commission*, 100/80 до 103/80, *Recueil*, стр. 1825), ако едно споразумение е в състояние да засегне търговията между държавите-членки, въз основа на събраните обективни правни и фактически данни, че споразумението може да има влияние, директно или косвено, действително или потенциално, върху структурата на търговията между държавите-членки

по такъв начин, че то може да засегне постигането на целите на общия пазар между държавите.

144. В този случай е очевидно от таблица 2, приложена към решението, че износът на производителите от САЩ е вариал между 14, 10 % и 17, 67 % от общата консумация на дървесен пулп в Общността през процесия период. Тъй като пазарни дялове с такъв размер не са незначителни, трябва да се приеме, че съгласуването на обявените цени и обмяната на информация, която се е осъществила между членовете на КЕА, са били в състояние да засегнат търговията между държавите-членки.

Г. Приложение на принципа за недискриминация

145. Накрая, членовете на КЕА критикуват член 1, параграф 3 от Решението на основание, че те са били дискриминирани в сравнение с Finncell. В параграф 135 от Решението, Комисията изразява намерение да се занимае с въпроса за съвместимостта на Finncell с член 85 от Договора в отделно решение. Членовете на КЕА твърдят, че Finncell има повече потребители в Общността от КЕА и че правилата на Finncell, които изискват дървесен пулп да бъде пласиран чрез тази организация, са по-ограничителни.

146. Този аргумент не е релевантен за оценката на това нарушение. Фактът, че по отношение на един търговец, който е бил в положение, подобно на това на един от ищците, Комисията не е установила, че е извършил нарушение, не може, в никакъв случай да съставлява основание за отхвърляне на заключението за нарушение от този ищец, при условие, че то е надлежно доказано.

147. Като се има предвид упоменатите по-горе съображения, член 1, параграф 3 от Решението трябва да бъде отменен поради нарушаване на правото на защита, доколкото той доказва, че е било налице съгласуване между членовете на КЕА относно цените на сделките.

V. Съгласуването в рамките на Fides

148. В член 1, параграф 4 от Решението се констатира, че St Anne, Finncell и редица шведски, норвежки, испански и португалски производители са обменяли в рамките на Fides индивидуални данни относно цени за доставки на твърда дървесен пулп през периода от 1973 г. до 1977 г.

149. Съгласно решението, финландските производители са тези, които заедно с шведските производители, са поели инициативата за организиране на въпросните срещи и са се стремели към въвеждане на известна дисциплина, а именно, че производителите следва да се договорят за продажна цена и всеки

да се задължи по отношение на останалите да обясни всяка разлика между цените си и цените, определени от общото споразумение. Канадският производител St Anne от своя страна е се е ограничил от участие в обмяна на информация за продажните цени, без да приеме какъвто и да е вид дисциплина.

150. Комисията основава своето заключение относно това нарушение на различни документи и телекс, посочени в параграфи 44 до 60 от Решението. Въпросните документи са протоколи от определени срещи, писма, в които производителите информират доставчиците или представителите за продажбите, за резултата от тези срещи, и вътрешни бележки на някои производители относно тези срещи.

151. Канадският производител St Anne и финландската дружество Finncell са поискали отмяна на тази част от решението.

A. Участие на St Anne в срещите на Fides

152. St Anne поддържа, че доколкото се отнася до него, нарушението, което включва участие в срещите на Finncell, не е било доказано в становището с твърденията на Комисията.

153. В това отношение преди всичко следва да се отбележи, че всеки път, когато становището с твърденията на Комисията препраща към срещите в рамките на Fides, то споменава само скандинавски и европейски производители. Такъв е случаят по-специално, в параграфи 61 и 80 в частта, озаглавена „Приложимост на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО”. Единственото изключение от това заключение е в параграф 32 от становището с твърденията, които се отнасят до телекс от 28 март 1977, в който испанският производител Empresa информира своя посредник Veselco за цените на скандинавските производители от една страна и производителите St Anne, Portucel и Celbi, от друга страна. Независимо от това, обаче, този документ не може да се вземе предвид. Тъй като той съдържа фактическата част на становището с твърденията на Комисията и въз основа на него не се прави никакво заключение при правната оценка, той не може да служи, за да се определи поведението, за което ищците са обвинени. На следващо място следва да се отбележи, че Приложение VII към становището с твърденията на Комисията, които според заглавието си изброяват „Основните членове на подразделението твърда дървесина на Fides, не споменава St Anne.

154. При тези обстоятелства следва да се приеме, че на етапа на становището с твърденията на Комисията, ищецът St Anne не би могъл да знае оплакването, свързано с неговото участие в срещите на Finncell, или, съответно – не се е защитил по този пункт. Съответно, тъй като правилата по член 2, параграф 1 и член 4 от Регламент № 99 не са били спазени, член 1, параграф 4 от Решението трябва да бъде отменено в частта му, която се до St Anne.

B. Участие на Finncell в срещите на Fides

155. Що се отнася до участието в срещите на Fides, Finncell твърди първо, че информацията и документите, цитирани в параграфи 57 до 60 от решението, са събрани след написването на становището с твърденията на Комисията и че не му е дадена възможност да изложи становището си по тези документи преди решението.

156. Както става ясно от действителната формулировка на решението, въпросната информация произтича от отговорите, дадени от други предприятия на становището с твърденията на Комисията. Тъй като на ищеца не е дадена възможност да изложи становището си по тези документи преди решението, тези документи следва да се изключат от производството, ако правото на защита е било нарушено.

157. Finncell също критикува и останалите заключения, изложени в параграфи 44 до 56 от Решението. Първо, те служат да установят съгласуване между Finncell с канадски, шведски, норвежки, испански и португалски производители, докато в становището с твърденията на Комисията, Finncell се обвинява единствено в обмяна на информация с GEC, френска групировка с икономически интереси. Второ, някои от тези документи реферират само към скандинавски производители, което не включва финландски производители. Трето, дискусиите по някои от тези документи не се отнасят до цената на дървесен пулп, а до други въпроси като състоянието на пазара или използването на производствения капацитет. Четвърто, Finncell подчертава, че е фиксирал своите цени преди тези срещи, поради което тя не е имала никакви последици по отношение на неговите цени.

158. Тези аргументи не могат да бъдат възприети.

159. Като начало, съгласуването, доказано в горните параграфи от решението не е по-различно, що се отнася до участниците в него, от това, описано в становището с твърденията на Комисията. Параграф 80 от правната оценка на становището с твърденията на Комисията, който е озаглавен „Обмяна на информация в рамките на Fides, наистина не се отнася единствено към съгласуването между GEC и Finncell. Независимо от това, обаче, точка 61 от становището с твърденията на Комисията, който е също част от правната оценка, също се отнася към сътрудничеството по отношение на цените в рамките на Fides под заглавие „Сътрудничество между скандинавски производители и други европейски производители” и се отнася към точка 30 от същия документ. В точка 30 се споменава, че „едно подразделение за дървесен пулп от твърд дървен материал в рамките на големите скандинавски производители и други европейски предприятия обменя пазарна информация” и се отнася към списъка на участниците в Приложението.

160. Второ, общоприето е, че понятието „скандинавски”, което се използва в документите упоменати в точки 48, 49, 51, 52 и 53 от Решението обхваща финландски производители, както и шведски производители. Дори ако това не е така, следва да се отбележи, в допълнение, че документите, към които се отнасят точки 45 и 54 споменават финландските производители с имена, докато точка 53 се отнася към пътуване от управител на GEC до Хелзинки, за да „изследва възможността от увеличаване на цените от втората половина на 1977 г.”. Обратно на твърдението на Finncell, тази стъпка не може да се определи като едностранна. Документите, посочени в точка 51, 53 и 54 доказват, че целта на пътуването е била да се обоснове поведението на GEC по отношение на цените от гледна точка на критиката от страна на скандинавските производители.

161. В отговор на третия аргумент следва да се отбележи, че по-голямата част от разгледаните документи ясно се отнася към обсъждането на цените. Такъв е случаят по-специално по отношение на документите, упоменати в точки 48, 49, 52 и 53.

162. Накрая, аргументът, че цените на Finncell са били фиксирани преди срещите на Fides не е относим, тъй като поведението, от което Комисията се оплаква в член 1, параграф 4 от оперативната част от решението не се отнася само до участието на производителите в срещи, на които тези цени са били фиксирани, а също така и до факта, че един производител е налагал на своите конкуренти цени, които той е фиксирал предварително.

163. От упоменатото по-горе следва, че взети заедно документите, които се цитират в точки 44 - 56 от Решението, съставляват участие на Finncell в срещите на Fides.

В. Последници за търговията между държавите-членки

164. Финландските ищци твърдят, че по принцип нарушенията, които Комисията твърди, че е доказала, не могат да имат никакви последици за търговията с дървесен пулп между държавите-членки.

165. Те поддържат, че решението се отнася изключително до структурата на търговията между държавите нечленки и държавите-членки и че следователно, от това не могат да се правят заключения по отношение на търговията вътре в Общността. Освен това, на практика почти не съществува търговия с дървесен пулп между държавите-членки. Накрая, предвид метода на производство и близките връзки с доставчиците, производителите на хартия нямат интерес от развиването на паралелен внос.

166. Тези аргументи са подобни на аргументите, изтъкнати от членовете на КЕА и налагат да се даде същия отговор като този, даден в точка 143. Поради това, те следва да бъдат отхвърлени.

167. Като се има предвид упоменатото по-горе, член 1, параграф 4 се отменя поради нарушение на правото на защита, в частта му, която се отнася до производителя St Anne.

VI. Клаузите, които забраняват износ и препродажба

168. Скандинавските производители St Anne, Westar, MacMillan et Canfor искат отмяна на член 1, параграф 5 от Решението, в което за тях и за други производители от САЩ, Швеция и Норвегия, се твърди, че изпълняват договори за продажба на дървесен пулп с клаузи, които забраняват износ или препродажба на дървесен пулп.

169. Без да оспорват наличието на такива клаузи, ищите поддържат три линии на аргументиране.

170. Първо, те казват, че такива клаузи са неадекватно заимствани от други договори и че договорите не са били внимателно прегледани и те не са отстранени.

171. Второ, те не са имали последици за страните по договора: купувачите никога не са се считали обвързани от задълженията, които се съдържат там, а продавачите никога не са се опитвали да приложат тези клаузи. Освен това, тези клаузи са били по принцип премахнати от договорите веднага след получаването на становището с твърденията на Комисията.

172. Накрая, оспорваните клаузи не са имали никакви последици върху търговията между държавите-членки. От гледна точка на близките връзки между производителите на дървесен пулп, производителите на хартия са се въздържали от отношения с конкуренти от други държави-членки. Такъв е бил случаят особено след като цените са били уеднаквени в Общността и такива сделки, ако са се осъществили, е следвало да включват допълнителни средства за транспорт, натоварване и разтоварване. По този пункт някои от производителите също подчертават факта, че само няколко договора съдържат такива клаузи. От своя страна St Anne посочва, по-специално, че годишният обем на дървесен пулп, който то е продало в Общността по време на процесния период е възлизал само на 3 % от общото количество, използвано в Общността.

173. Тези аргументи не са такива, че да обезсилват нарушението, доказано от Комисията.

174. Като начало, следва да се посочи, че член 15, параграф 2 от Регламент № 17 оправомощава Комисията да наложи глоби на предприятия, ако „или умишлено или небрежно” са нарушили член 85, параграф 1 от Договора. Съответно, фактът, че клаузите са били включени в договорите по небрежност, не може да бъде взет предвид.

175. Второ, следва да се обърне внимание, че Съдът постоянно се е произнасял (вж. например, Решение от 21 февруари 1984 г., *Hasselblad/Commission*, 86/82, *Recueil*, стр. 883; от 11 януари 1990 г. *Sandoz/Commission*, C-277/87, *Recueil*, стр. I-45) фактът, че една клауза, която цели да ограничи конкуренцията не е била приложена от договарящите се страни не е достатъчен, за да не попадне в забраната по член 85, параграф 1 от Договора.

176. Накрая, в отговор на третия аргумент, посочен от ищите, следва да се отбележи, че по своя характер клауза, която е предназначена да спре един купувач от препродажба или износ на стоки, които той е купил, е в състояние да раздели пазарите и съответно – да засегне търговията между държавите-членки, изискване, което следва да бъде припомнено (вж. Решение от 13 юли 1966 г., *Consten и Grundig/Commission*, 56/64 и 58/64, *Recueil* стр. 429), е предназначена основно да определи кои договори попадат в обхвата на правото на Общността.

177. Съответно, следва да се приеме, че чрез включване в договорите с общи условия на клаузи, които забраняват износ или препродажба, ищите *St Anne*, *Westar*, *MacMillan* и *Canfor* са нарушили член 85 параграф 1 от Договора за ЕО.

VII. Задължението

178. Ищите от САЩ, включително *Bowater*, с изключение на *IPS* и канадските ищици *Westar*, *Welwood*, *MacMillan*, *Canfor* et *British Columbia* са поискали изцяло или частично да се отмени задължението, приложено към решението.

179. Като са поели това задължение, ищите, с изключение на *Bowater*, са се ангажирали да посочват и фактурират най-малко 50 % от продажбите си в Общността по валутата на купувача, да посочват цените, които остават актуални „до последващо уведомяване”, да ги съобщават само на определените в този документ търговци, да прекратят съгласуването и обмена на информация в рамките на *KEA* и *Fides* и да прекратят налагането на забрани за износ и препродажба на купувачите. Глобата е била значително намалена за страните, които са се подписали под това задължение.

180. Комисията е поискала от Съда на ЕО да се произнесе по този въпрос и да обяви искането за недопустимо. Тя счита, че задължението е едностранен акт от упоменатите по-горе ищци с изключение на Bowater, който не го е подписал, и който поради това, не може да бъде предмет на отмяна по член 173 от Договора за ЕО.

181. Това становище не може да бъде възприето. Задълженията, наложени на ищите по този начин трябва да бъдат разглеждани по същия начин, както и нарежданията, които изискват да се прекрати едно нарушение, така както се предвижда в член 3 от Регламент № 17. От това следва, че Решението от 6 март 1974 г. Istituto Chemioterapico Italiano и Commercial Solvents/Commission (6/73 и 7/73, Recueil стр. 223), че тази разпоредба оправомощава Комисията да предприеме всички мерки, които са необходими, за да се прекрати нарушението, което е било доказано и може да включва както възлагане да се действа, така и забрана за въздържане от действия. Като са поели това задължение, ищите са се съгласили, по техни съображения, с решение, което Комисията е била оправомощена да приеме едностранно.

182. Текста на това съдържание следва да бъде разделен на две отделни категории: първата категория обхваща правилата, като задължението да се прекрати съгласуването и обмена на информация в рамките на КЕА и Fides или задължението да се премахнат клаузите, които забраняват износ или препродажба, които изискват ищите да прекратят незаконното поведение, срещу което има оплакване по членове 1, параграфи 3, 4 и 5 от Решението и втората категория обхваща правилата, които целят да разградят системата от обявления и да намалят прозрачността на пазара. Задължението да се обявяват цените на дървесен пулп остава ефективно до последващо уведомление, задължението да се обявяват и фактурират цените на 50 % от сделките във валутата на купувача и определяне на търговците, по отношение на които тези цени могат да бъдат разкрити, попада във втората група.

183. Основанията за отмяна на правилата, които формират част от втората група следва логично от това, което Съдът вече е постановил. След като не е било доказано, че системата за обявяване на цените не е отговорила на изискванията на пазара или че прозрачността, която той е създал е следвало да се разглежда като изкуствена, е очевидно, че разпоредбите, които целят да променят тази система са лишени от цел.

184. Правилата, които изискват ищите да прекратят определено поведение, което е било доказано, че са имали в рамките на КЕА и да се въздържат от обмяна на информация в рамките на Fides и от включване на клаузи, които забраняват износа и препродажбата в договори или в общи условия на продажба, просто определят бъдещите последици, които произтичат от член 1, параграфи 3, 4 и 5 от Решението. Тези правила продължават да се прилагат доколкото те се отнасят до заключения за нарушения, които не са били обявени за нищожни от Съда на ЕО.

185. Съответно, текстът на задължението трябва да бъде отменен в частта му, с която се налагат задължения, различни от тези, които произтичат от доказаните от Комисията нарушения, които не са били обявени за нищожни от Съда на ЕО.

VIII. Глобите

186. От упоменатото по- следва, че единствено нарушенията или част от нарушенията, упоменати в член 1, параграфи 3, 4 и 5 от оперативната част на решението, трябва да бъдат потвърдени. Следва да се припомни, че тези нарушения са, на първо място – в случая на членовете на КЕА: съгласуване при обявени цени и обмяна на конкретни данни за цени в рамките на дружествата, второ – в случая на Finncell: обмяна на конкретни данни за цени с други производители в рамките на Fides и трето, в случая на канадските ищци St Anne, Westar, MacMillan и Canfor: включването на клаузи, които забраняват износ и препродажба в договори и общи условия за продажба.

А. Нарушения, които се отнасят до КЕА

187. От параграф 146 става ясно, че решението, че на производителите от САЩ не е наложена глоба за тяхното участие в дейността на КЕА. Тъй като това дело е първото, в което става въпрос за Webb Poterene Act, ответникът е признал, че съответните производители не са били наясно, че тяхното поведение противоречи на Договора за ЕИО.

Б. Нарушение, което се отнася до Fides

188. Съгласно член 3 от Решението, на ищеца Finncell е наредено да заплати глоба в размер на 100 000 ECU за обмен на информация за цени с други производители в рамките на Fides.

189. В това отношение следва да се вземе предвид, че Finncell е играл доминираща роля в дружеството и че нарушението е продължило от 1973 г. до 1977 г. Като се вземе предвид размера и продължителността на нарушението, наложената глоба от Комисията следва да бъде потвърдена.

В. Нарушение, което се отнася до клаузите, които забраняват износ и препродажба

190. В член 3 от Решението се налагат глоби от 125 000 ECU, 150 000 ECU, 200 000 ECU и 150 000 ECU съответно на ищите Canfor, MacMillan, St Anne и Westar.

191. Тези глоби са били наложени за налагане на забрана за износ и препродажба в случаите на Canfor, MacMillan и Westar и за нарушения, които включват участие в общо съгласуване за обявяване на цените и цени на сделките и в случая на St Anne – за нарушения, които включват участие в общо съгласуване по обявени цени и в срещи на Fides.

192. Тъй като срещу тези ищци е потвърдено единствено нарушението, което се отнася до клаузите, които забраняват износ и, размера на наложените глоби следва да бъде преразгледан.

193. Клаузите, които забраняват износ и препродажба целят директно да застрашат свободата на търговията между държавите-членки и следователно – съставляват сериозно нарушение на Договора за ЕО.

194. Независимо от това, обаче следва да се отбележи, че съответните страни бързо са прекратили това нарушение. Единствения договор, сключен от Westar, който е съдържал оспорваната клауза е прекратил действието си, считано от 31 декември 1978 г., което е значително преди становището с твърденията на Комисията, което датира от 4 септември 1981 г. Ишците Canfor и St Anne са премахнали оспорените клаузи от техните договори или общи условия за продажба веднага след получаването на становището с твърденията на Комисията. MacMillan от своя страна поддържа, без да бъде оспорен от Комисията, че той е отстранил клаузата от всички свои договори в края на 1981 г.

195. Освен това, следва да се отбележи, че всички ищци заявяват в своя защита, без това да се оспорва от Комисията, че включването на оспорваната клауза в договори или общи условия на продажба е било единствено резултат от тяхна небрежност.

196. Накрая, следва да се отбележи, че що се отнася до глобата, ишците Canfor и Westar твърдят, че са били дискриминирани в сравнение с производителя ITT Rayonier. Независимо от това, че този производител също е включил клаузи, които забраняват износа и препродажбата в неговите общи условия на продажба, Комисията не е наложила никакви глоби. Westar, за който Комисията е доказала че има само един договор, който съдържа оспорваната клауза, твърди, че е бил дискриминиран по особено очевиден начин.

197. Този аргумент не може да бъде възприет. Когато едно предприятие е действало в нарушение на член 85, параграф 1 от Договора за ЕО, то не може да избегне санкция на основание на това, че друг търговец не е бил санкциониран, когато обстоятелствата, свързани с този търговец дори не са били предмет на дело пред Съда на ЕО.

198. Като се имат предвид упоменатите по-горе съображения, глобата, наложена на всяка от съответните страни трябва да бъде определена в размер на 20 000 ECU.

По съдебните разноски

199. С Решение от 20 март 1990 г. делото, заведено от Mead Corporation, член на КЕА, е било заличено от секретариата отлага произнасянето по съдебните разноски.

200. Съгласно член 69, параграф 5, алинея 1 от Процедурния правилник, на страната, която прекрати участието си или се оттегли от делото, се възлага да заплати разходите, ако това е било поискано от противната страна. Тъй като Комисията е поискала на Mead Corporation да бъде възложено да поеме собствените си разходи, това искане трябва да бъде уважено.

201. За останалите, съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, на загубилата делото страна се възлага да заплати разходите, а ако има няколко загубили страни, Съдът следва да реши как да се разпределят разходите.

202. За да се определят разходите по това дело е необходимо да се направи разграничение между разходите от двата доклада на експертите и останалите разходи.

203. Разходите за експертните доклади следва да бъдат поети от Комисията, тъй като тези доклади се отнасят до нарушения, доказани от Комисията по член 1, параграфи 1 и 2 от Решението, които са обявени за нищожни от Съда на ЕО.

204. Що се отнася до другите разходи, две трети от тях следва да се поемат от Комисията, една девета – от ишците, които са членове на КЕА, една девета – от канадските ищци St Anne, Westar, MacMillan и Canfor.

205. Това възлагане отчита факта, че Комисията не е успяла да докаже своите твърдения за нарушение, свързано с обща съгласуваност по отношение на обявени цени, нарушението, относно обща съгласуваност по отношение на цените на сделките, нарушение, свързано с обща съгласуваност по отношение на обявени цени, нарушението, свързано с обща съгласуваност по отношение на цените на сделките в рамките на КЕА и нарушението, свързано с обмяна на информация в рамките на Fides, доколкото това се отнася до St Anne, докато ишците, които са членове на КЕА са успели да докажат твърденията си относно съгласуването на обявените цени и обмяната на информация в рамките на тези дружества, Finncell не е успял да докаже твърденията си за

нарушение по отношение на обмяната на конкретни данни за цени в рамките на Fides и упоменатите по-горе канадски ишци не са успели да докажат твърденията си за нарушение на клаузите, които забраняват износ и препродажба.

206. Накрая, съгласно член 69, параграф 4 от Процедурния правилник, Обединеното кралство, което е встъпило в подкрепа на Комисията по редица от делата, следва да поеме собствените си разходи по делото.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

1. Отменя член 1, параграф 1 от Решението на Комисията 85/202/ЕИО от 19 декември 1984 г. свързано с делото по член 85 от Договора за ЕИО.

2. Отменя член 1, параграф 2 от упоменатото по-горе решение.

3. Отменя член 1, параграф 3 от упоменатото по-горе решение в частта му, с която се констатира съгласуваност по отношение на цените на сделките.

4. Отменя член 1, параграф 4 от упоменатото по-горе решение в частта, която се отнася до ищецът St Anne.

5. Отхвърля исковете срещу член 1, параграф 5 от упоменатото по-горе решение като неоснователни.

6. Отменя разпоредбите на задължението, приложено към решението, доколкото те налагат задължения, различни от тези, които произтичат от констатациите за нарушения на Комисията, които не са били обявени за нищожни от Съда на ЕО.

7. Отменя глобите, наложени на ишците, с изключение на тези, наложени на Finncell и с изключение на тези, наложени на Canfor, MacMillan, St Anne и Westar, които се намаляват до 20 000 ECU.

8. Възлага на Mead Corporation да поеме собствените си разходи по делото.

9. Възлага на Комисията да поеме разходите за двата експертни доклада, възложени от Съда на ЕО.

10. Възлага на Комисията да поеме две трети от останалите разходи, на членовете на КЕА – да поемат една девета, Finncell да плати една девета и канадските ищци St Anne, Westar, Canfor, MacMillan – да платят една девета от тези разходи.

11. Възлага на правителството на Обединеното кралство, встъпила страна по делото, да поеме собствените си разходи.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 31 март 1993 година.

Подписи